

SKRÓCONA INSTRUKCJA POBIERANIA PRÓBEK WODY

Tylko w przypadku, gdy Zleceniodawca wykonuje badanie wody na tzw. potrzeby własne, może samodzielnie pobrać próbkę i dostarczyć ją do Laboratorium. Laboratorium nie ponosi odpowiedzialności za sposób pobrania, warunki transportu i przechowywania próbki do chwili dostarczenia jej do badań.

Centralne Laboratorium przyjmuje próbki wody do badań pobrane przez Zleceniodawcę pod warunkiem zastosowania się do poniższych wytycznych.

Czynności wstępne oraz informacje przydatne przed pobraniem próbki wody

- wodę do analizy pobrać z kranu najczęściej używanego (należy zwrócić uwagę na właściwy stan techniczny i sanitarny – unikać kranów ciekących, zardzewiałych, mieszających wodę, kranów podłączonych do urządzeń uzdatniających);
- zdjąć z kurków wszelkie urządzenia rozbryzgowo: perlatory, sitka, przedłużki, uszczelki itp.;
- niezalecane jest pobieranie próbek z węży gumowych w przypadku badań mikrobiologicznych, z uwagi na duże prawdopodobieństwo zanieczyszczenia wtórnego wody;
- jeżeli z tego samego miejsca mają być pobrane próbki do różnych rodzajów badań, to w pierwszej kolejności należy pobrać próbkę do badań fizykochemicznych, następnie należy zdezynfekować kran, a następnie pobrać próbkę do badań mikrobiologicznych;
- próbka dostarczona w pojemniku sterylnym na badanie mikrobiologiczne otrzymanym w Laboratorium dla wody chlorowanej nie może być przeznaczona do badań fizykochemicznych;
- próbka wody na badanie fizykochemiczne musi być pobrana pod korek (każdy z pojemników)
- w przypadku, gdy klient, przed pobraniem próbki, przyjedzie do siedziby Laboratorium, dostanie wszystkie niezbędne pojemniki;
- standardowo na zgodność z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wody przeznaczonej do spożycia – Dz.U. 2017 poz. 2294, należy pobrać wodę zimną o ustabilizowanej temperaturze, czyli najniższej. Wyjątkiem jest badanie na oznaczanie liczby bakterii z rodzaju *Legionella*, w takim przypadku należy pobrać wodę ciepłą (z prysznica) o stabilizowanej temperaturze, czyli najwyższej. Jeżeli jest taka możliwość, należy zmierzyć temperaturę próbki, zbadać chlor wolny i zapisać te informacje na butelce.

Czas pobrania i dostarczanie próbek do Laboratorium

- próbki powinny być pobrane w dniu dostarczenia do Laboratorium. Próbki należy dostarczyć w możliwie jak najkrótszym czasie od momentu pobrania, nie później niż do godziny 13.00;

- jeżeli dostarczenie próbki w dniu pobrania jest niemożliwe, dopuszcza się pobranie w dniu poprzednim pod warunkiem przechowywania próbki w warunkach chłodniczych (temp 3-5 st. C) i dostarczenia jej do Laboratorium do 12 godzin od pobrania;
- Zaleca się transportowanie próbek w warunkach chłodniczych, np. w termotorbie z wkładem chłodzącym.

Pobieranie próbki do badań fizykochemicznych

Pojemniki

- na badania podstawowe np.:
 - dla wody pochodzącej z sieci wodociągowej w zakresie monitoringu grupy A określonym w Rozp. Min. Zdrowia w sprawie wody przeznaczonej do spożycia – Dz.U. 2017 poz. 2294
 - dla wody pochodzącej z ujęć podziemnych (na badanie w zakresie: barwa, mętność, zapach, pH, przewodność, twardość, żelazo, mangan, kationy (np. jon amonowy), aniony (np. azotyny azotany);

klient może pobrać próbkę do butelek plastikowych po wodzie mineralnej, niegazowanej, niesmakowej (dokładnie wypłukanej) o objętości: 2 x 0,5 litra i 1 x 1,5 litra . Nie wolno sumować objętości butelek;

- niedopuszczalne jest pobieranie próbek do butelek po sokach, napojach, alkoholach, wodach gazowanych i smakowych oraz do słoików;
- w przypadku niektórych, niestandardowych badań może być potrzebny specjalny pojemnik wydawany przez Laboratorium, a także niestandardowy pobór próbki. W takiej sytuacji Laboratorium informuje o tym klienta po wcześniejszym zapoznaniu się z zakresem badań.

Sposób pobrania próbki

- przed pobraniem, butelki należy wypłukać 2-3 razy wodą, która będzie pobierana do badań
- butelek otrzymanych w Laboratorium nie płukać;
- odkręcić kurek lub zawór i odpuszczać wodę przez ok. 5 min. w celu ustabilizowania przepływu i temperatury wody;
- butelki napełnić w całości (aż do przelania się), natychmiast zamknąć i opisać (rodzaj wody, data i miejsce poboru).

Pobieranie próbki do badań mikrobiologicznych

Pojemniki

- pojemniki do badań mikrobiologicznych muszą być sterylne. Za sterylne uważa się pojemniki otrzymane w Laboratorium lub zakupione w aptece, jeśli są ważne, tzn. nie upłynęła ich data ważności. Wygotowane słoiki nie zapewniają właściwej sterylności i nie są uważane za sterylne.
- badanie wody chlorowanej: pojemnik na wodę chlorowaną należy pobrać w Centralnym Laboratorium (sterylny pojemnik o pojemności 0,5 litra). Pojemnik ten zawiera tiosiarczan sodu - środek do usuwania chloru, dlatego pojemników takich nie wolno pukać przed pobraniem;
- badanie wody niechlorowanej (np. studziennej): pojemnik otrzymany w siedzibie Laboratorium lub dwa sterylne pojemniki kupione w aptece o pojemności 250 ml.

Sposób pobrania próbki

- przed rozpoczęciem pobierania próbki należy odkręcić kurek lub zawór i odpuszczać wodę przez ok. 5 min. w celu ustabilizowania przepływu i temperatury wody (w przypadku, gdy wcześniej była pobierana próbka do badań fizykochemicznych ten etap pominąć);
- kurek lub zawór wysterylizować płomieniem gazowej opalarki lub płomieniem z tamponu nasączonego denaturatem;
- w przypadku, gdy nie jest możliwe opalenie (np. kurek z tworzywa sztucznego, chromowany) należy zastosować sterylizację 70% roztworem etanolu, np. denaturatem. W tym celu należy zanurzyć koniec kranu w ww. roztworze na 1-2 minuty, następnie zaczekać, aż alkohol odparuje, ponownie otworzyć kurek lub zawór i spuszczać wodę spokojnym strumieniem przez ok. 5 minut;
- napełnić pojemniki do objętości 3/4 i natychmiast zamknąć uważając, aby nie dotknąć jałowej części korka i szyjki;
- pojemnik opisać (data i miejsce pobrania, rodzaj wody).

Centralne Laboratorium

Wodociągi Miasta Krakowa Spółka Akcyjna

Ul. Lindego 9, 30-148 Kraków

e-mail: laboratorium@wodociagi.krakow.pl

tel.: 602-32-43-74